

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	9 juni 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-1840	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82485119	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	11 oktober 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Johan van Renessestraat e.o. (complex 3215) in Mijdrecht

Op 11 oktober 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Loo Plan B.V. namens Stichting GroenWest (hierna: initiatiefnemer), voor de locatie Johan van Renessestraat e.o. (complex 3215) in Mijdrecht (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-1840.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede, vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Wij verlenen de ontheffing voor de periode van 15 augustus 2022 tot en met 31 oktober 2024. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften* en bijlage 4 *Voorgestelde maatregelen* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de woningen van complex 3215, aan de Johan van Renessestraat en de Landsherenstraat te Mijdrecht. De initiatiefnemer is voornemens planmatig onderhoud met energetische upgrade uit te voeren aan een deel van haar woningbezit in Mijdrecht en aan tussenliggende koopwoningen. Hierbij wordt o.a. het dak compleet vervangen en de spouwisolatie van de gevels bijgevoerd. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode van 15 augustus 2022 tot en met 31 oktober 2024.

III. Procedure

Op 16 november 2021 en 4 mei 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

“Locatie:

De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde woningen, de werkzaamheden zijn locatie gebonden. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

Wijze van uitvoering:

Bij dit project is ervoor gekozen om het hele dak te vervangen in plaats van de woningen te voorzien van binnendakisolatie. De reden hiervan is de huidige staat van de dakpannen. De bestaande dakpannen zijn dermate aangetast dat deze vervangen moet worden. Binnendakisolatie terwijl de huidige dakpannen vervangen worden, is niet rendabel. Het isoleren van de spouwmuur wordt tevens gezien als de enige optie bij deze woningen. Aangezien het hier huurwoningen betreft die op dit moment verhuurd worden, is het niet mogelijk om voorzetwanden aan de binnenzijde van de woningen te plaatsen. De huidige bewoners zouden hun woningen tijdelijk moeten verlaten, waarna ze na de werkzaamheden hun wanden opnieuw moeten voorzien van wandbekleding in hun gewenste stijl. Daarnaast zorgt het plaatsen van voorzetwanden voor een verminderd vloeroppervlakte in woningen die al relatief een laag vloeroppervlakte hebben. Dit zou betekenen dat de woningen in waarde gaan dalen en de werkzaamheden kostenverhogend zijn waardoor het project niet meer rendabel is.

Periode van uitvoering:

Binnen dit project zal (deels) in de kritische periode van de gewone en ruige dwergvleermuis gewerkt worden. Om effecten op deze soorten te verzachten, worden de woningen in de minst kritische perioden ongeschikt gemaakt, waarna de vleermuizen kunnen uitwijken naar de tijdelijke mitigerende vleermuisvoorzieningen in de omgeving. Vooral in de paartijd en voor het kraamseizoen zijn de soorten minder kritisch m.b.t. hun verblijfplaats en wisselen vaak. Met de combinatie van het aanbrengen van tijdelijke mitigatie en het ongeschikt maken in de minst kritische perioden, worden de effecten op de aangetroffen verblijfplaatsen zo veel mogelijk beperkt. Binnen dit project is geen alternatieve planning mogelijk waardoor de effecten mogelijk kleiner zouden zijn.”

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: “In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”. In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

De huidige projectwoningen hebben momenteel een energielabel van D tot F. Op basis van andere projecten weet de initiatiefnemer dat met de huidige geplande energetische aanpassingen de woningen een energielabel B krijgen.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk *redenen van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Het nadere vleermuisonderzoek is uitgevoerd in het oordeel van het onderzoeksbureau dat het plangebied een groot gebied is, waardoor het grote-gebieden protocol gevolgd is. Het grote-gebieden protocol was in het plangebied echter niet toepasselijk, waardoor er waarschijnlijk een onderschatting is gemaakt van het aantal zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Het onderzoeksbureau heeft een correctie toegepast door een schatting te maken van het aantal gemiste zomerverblijfplaatsen en een overcompensatie te maken in de mitigerende maatregelen. Door deze schatting en overcompensatie toe te passen gaan wij akkoord met het uitgevoerde vleermuisonderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. In het veldonderzoek van 2021 is één zomerverblijfplaats vastgesteld in het ventilatiegat in de voorgevel van de Johan van Renessestraat 21. Daarnaast is één paarterritorium vastgesteld rondom de Johan van Renessestraat 21 en één paarterritorium rondom de Johan van Renessestraat 29. Verder is nog één paarterritorium waargenomen rondom de Landsherenstraat 14 in een verouderd onderzoek van 2016/2017 die niet bij het recente onderzoek van 2021 terug gevonden is, maar wel bij de aanvraag is meegenomen. De resultaten van de onderzoeken van 2016/2017 en 2021 opgeteld bevatten dus één zomerverblijfplaats en drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. De locatie van de aangetroffen verblijfplaats is weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

Doordat het onderzoeksbureau het grote-gebieden protocol heeft aangehouden voor het vleermuisonderzoek, is er mogelijk een onderschatting gemaakt van het aantal zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Door een correctie toe te passen, wordt verwacht dat er drie zomermuisverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in het plangebied voorkomen, in plaats van de ene aangetroffen zomerverblijfplaats.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. In het veldonderzoek van 2016/2017 is één paarterritorium van een ruige dwergvleermuis waargenomen rondom de Johan van Renessestraat 29. Dit paarterritorium is niet bij het recente onderzoek van 2021 terug gevonden zijn, maar is wel bij de aanvraag meegenomen. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. De locatie van de aangetroffen verblijfplaats is weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuizen worden vrijwel overal aangetroffen waar bebouwing aanwezig is. In dorpen en steden, en zo ook in Mijdrecht, is het de meest algemene vleermuis. Bij onderzoek binnen de gemeente De Ronde Venen is de gewone dwergvleermuis nagenoeg altijd aangetroffen. De staat van instandhouding is zowel landelijk als in Gelderland ongunstig/onbekend en er zijn geen aanwijzingen dat de situatie in Utrecht afwijkt van de situatie in Gelderland. Door de effecten van o.a. de energietransitie is ook het toekomstperspectief ongunstig/ontoereikend. Er zijn onvoldoende landelijke gegevens bekend over een lange termijn om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over de huidige staat van instandhouding van zowel de verspreiding als de toekomstvisie van de gewone dwergvleermuis.

Gezien de home range, de omvang van Mijdrecht en het aantal verblijfplaatsen dat bekend is in Mijdrecht, maakt het projectgebied deel uit van een grote populatie die de hele bebouwde kom van Mijdrecht omvat.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis wordt ruim verspreid en vooral in het noordwesten van Nederland aangetroffen. Bij onderzoek binnen de gemeente De Ronde Venen is de ruige dwergvleermuis regelmatig aangetroffen. De staat van instandhouding in Nederland is onbekend. Door de effecten van o.a. de energietransitie is het ook toekomstperspectief ongunstig/ontoereikend. Er zijn onvoldoende landelijke gegevens bekend over een lange termijn om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over de huidige staat van instandhouding van zowel de verspreiding als de toekomstvisie van de ruige dwergvleermuis.

Gezien de home range, de omvang van Mijdrecht en het aantal verblijfplaatsen dat bekend is in Mijdrecht, maakt het projectgebied deel uit van een grote populatie die de hele bebouwde kom van Mijdrecht omvat.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden wordt er één waargenomen zomer- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernield. Daarnaast worden er drie paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één paar- en winterverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vernield. Verder worden de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij een extra maatregel voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Voorschrift 7 is toegevoegd om te borgen dat de (potentiële) vleermuisverblijfplaatsen in de gebouwen in de minst kwetsbare periode ongeschikt gemaakt worden.

Doordat het onderzoek onterecht uitgevoerd is volgens het grote-gebieden protocol, heeft het onderzoeksbureau overcompenserende maatregelen getroffen om te compenseren voor de mogelijke onderschatting van het aantal zomerverblijfplaatsen in het plangebied. Op basis van de aangetroffen paarverblijfplaatsen en aanvullend vanuit zorgvuldigheidsprincipe is berekend dat er voor 32 vleermuisverblijfplaatsen gecompenseerd moet worden. Daarnaast worden twee laags vleermuiskasten toegepast in plaats van één laags kasten en worden aan de kopse kanten van de woningen geschakelde twee laags voorzieningen toegepast. Door deze correctie en overcompensatie stemmen wij in met de voorgestelde maatregelen.

Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 4 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Loo Plan B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente De Ronde Venen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.
7. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de vleermuisverblijfplaatsen en andere potentiële vleermuisverblijfplaatsen in de gebouwen ongeschikt gemaakt in de periode van 1 september tot 15 oktober of 15 april tot 15 mei.

Tijdens de werkzaamheden

8. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
9. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
10. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het geüpdatet activiteitenplan van 2 mei 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

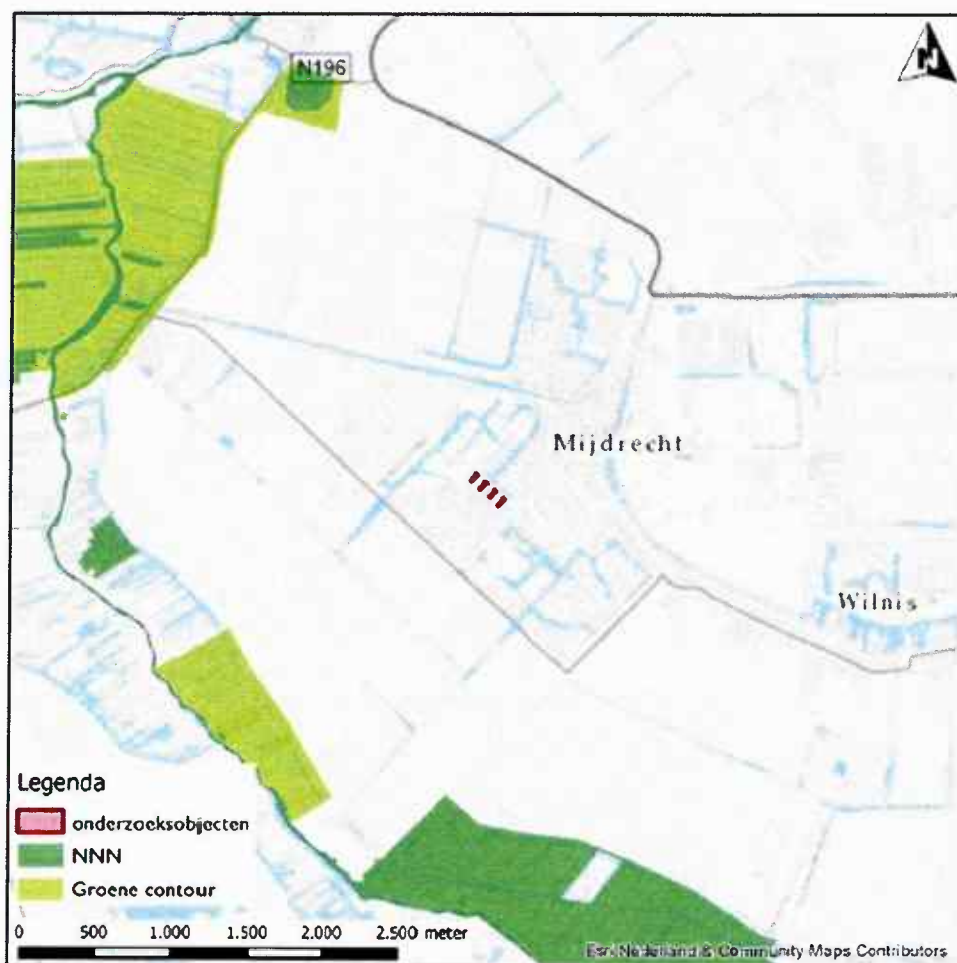
Na afloop van de werkzaamheden

12. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

Projectnaam	Johan van Renessestraat e.o. Mijdrecht
Naam opdrachtgever	GroenWest Postbus 2171 3440 DD Woerden
Adressen	Zie bijlage 3.
Complex	3215

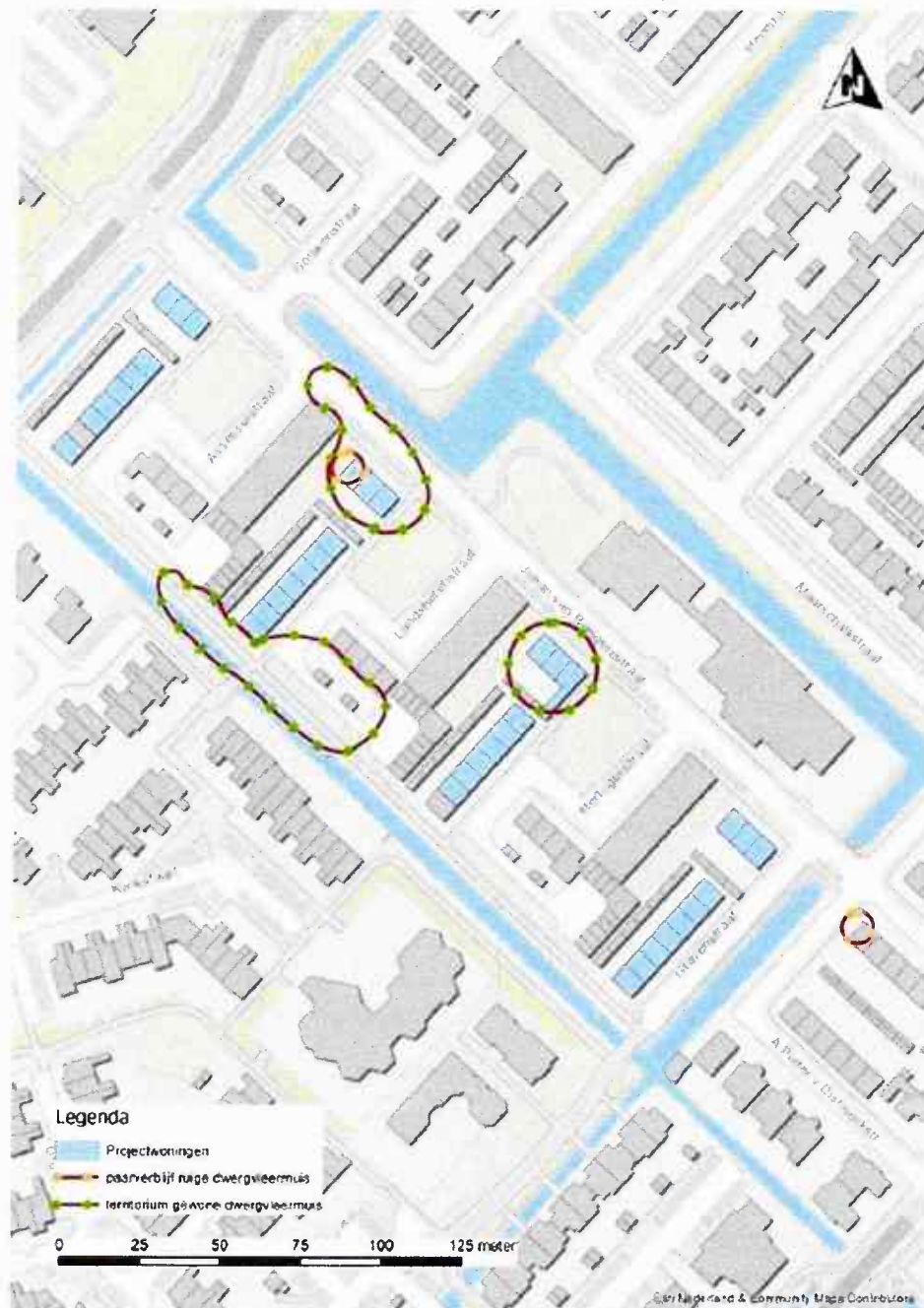

(bron: "Nader onderzoek Wet natuurbescherming Mijdrecht" van 11 oktober 2021)

(bron: "Nader onderzoek Wet natuurbescherming Mijdrecht" van 11 oktober 2021)

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 2. Verblijfplaatsen aangetroffen beschermde soorten nader onderzoek 2016 en 2017.

(bron: "Nader onderzoek Wet natuurbescherming Mijdrecht" van 11 oktober 2021)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

4 Mitigerende en compenserende maatregelen

4.1 Tijdelijke mitigatie

Voor de 3 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis zijn 16 muurschalen (type 2FE Schwegler) geplaatst op 21 juli 2020. Deze verblijfplaatsen waren tijdens het eerdere nader onderzoek in 2016 en 2017 al aangetroffen. Voor de in 2021 nieuw aangetroffen zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zijn op 24 september 2021 nog 4 aanvullende muurschalen (type 2FE Schwegler) geplaatst. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de gewenningsperiode van minimaal zes maanden voor de start van de werkzaamheden. Zowel de gewone als de ruige dwergvleermuis maken gebruik van de 2FE Schwegler, er is geen onderscheid tussen de tijdelijke mitigatie voor de twee soorten.

De locaties van de tijdelijke mitigatie zijn terug te vinden in bijlage 3. De muurschalen zijn (of worden) op nabijgelegen woningen en gebouwen geplaatst. Bij de keuze voor de locaties van de muurschalen is er rekening mee gehouden dat deze buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden hangen, maar binnen 200 meter van de aangetroffen verblijfplaatsen. De muurschalen worden op minstens 3 meter boven maaiveld of uitbouwtes, carports, etc. geplaatst (maar de voorkeur gaat uit naar minstens 5 meter) en de vliegruimte rond de muurschalen wordt niet beperkt door bijvoorbeeld begroeiing of verlichting. Verder wordt gekozen voor locaties waar geen paarverblijfplaatsen van andere vleermuizen zijn aangetroffen. Een muurschaal is geplaatst op een gevel waar in 2017 een territorium van de ruige dwergvleermuis aanwezig was. Deze muurschaal is nog steeds door de gewone dwergvleermuis te gebruiken. Daarnaast wordt ervoor gekozen om de mitigerende voorzieningen op een zo ecologisch variabel mogelijke ligging te plaatsen (i.e. op zowel noordelijke, zuidelijke, oostelijke en westelijke gevels). Op deze manier is er een voldoende grote variatie in verblijfplaatsen, wat de bewoningskans van deze mitigerende verblijfplaatsen aanzienlijk vergroot. De voorzieningen worden opgehangen onder begeleiding van ecologen van Loo Plan B.V. die ruime ervaring hebben met het plaatsen van vleermuisvoorzieningen. Zij bepalen in het veld wat de meest geschikte locatie is voor voorzieningen. Hierdoor wordt de ecologische functionaliteit gewaarborgd.

Na afronding van de werkzaamheden en het inbouwen van de permanente voorzieningen kunnen, na de vereiste gewenningsperiode van minimaal 6 maanden, de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd. Dit gebeurt op een moment dat de voorzieningen niet in gebruik zijn en buiten de kraam- (15 mei – 15 juli) en winterperiode (1 november – 31 maart).

4.2 Wijze van ongeschikt maken

Vleermuizen

Binnen de randvoorwaarden van het werk (afspraken met bewoners, Gemeente, doelen in Klimaat-akkoord) is het niet mogelijk om buiten alle kritische perioden te werken en moeten de verblijfplaatsen vóór aanvang van de werkzaamheden tijdig ongeschikt worden gemaakt.

De maatregelen die worden getroffen zijn hieronder beschreven en in bijlage 5 via foto's toegelicht.

Ongeschikt maken van de woningen is enkel toegestaan na het ontvangen van de ontheffing en buiten de meest kwetsbare perioden van de aangetroffen soorten en functies.

De woningen worden ongeschikt gemaakt buiten de winter- en kraamperiode van de gewone dwergvleermuis, tussen [REDACTED]

In het najaar mag ongeschikt gemaakt worden tot 1 november, maar door 15 oktober als uiterste werkdatum aan te houden is er nog voldoende ruimte om de woningen op uitvliegende vleermuizen te controleren en evt. aanvullende werende maatregelen te treffen. Daarnaast is het de verwachting dat de weersomstandigheden na 15 oktober minder ideaal zijn voor de controles op uitvliegende vleermuizen.

Toegangen tot gevelpannen op kopse zijden worden dichtgezet met panlatten, rugvulling of hoekprofielen. Op maximaal 2,5 meter afstand wordt een 'exclusion flap' geplaatst als uitgang vanuit een opening (open stootvoegen of onder gevelpannen). Aanwezige stootvoegen en kieren worden dichtgezet met spouwmuurborsteltjes en 'exclusion flaps'.

PUR-schuim wordt alleen risico-gestuurd toegepast, bijvoorbeeld bij het plaatsen van 'exclusion flaps' bij dakpannen die los liggen. PUR-schuim wordt uitdrukkelijk niet gebruikt op locaties waar risico is dat vleermuizen aanwezig zijn, omdat het schuim de dieren kan beschadigen of de dieren blijven plakken. Als PUR-schuim wordt toegepast, wordt altijd gecontroleerd of vleermuizen op dat moment aanwezig zijn, bijvoorbeeld door het lichten van de dakpannen en door de spouw te inspecteren. Er wordt nadrukkelijk naar alle mogelijke alternatieven gekeken voordat PUR-schuim toegepast wordt.

Het ongeschikt maken wordt gecontroleerd door een ecooloog (Loo Plan). Minimaal drie dagen na het ongeschikt maken vindt een avondcontrole door een ecooloog plaats bij woningen met verblijfplaatsen. Als daaruit blijkt dat de vleermuizen vertrokken zijn, worden de woningen 'natuurvrij' verklaard. Wanneer nog vleermuizen aanwezig blijken te zijn, moeten aanvullende werkzaamheden worden uitgevoerd om ongeschikt te maken en wordt een nieuwe controleronde uitgevoerd.

4.3 Permanente mitigatie

De genomen maatregelen volgen de richtlijnen en voorwaarden genoemd in de beschikbare Kennisdocumenten en zijn gebaseerd op de meest actuele kennis.

Op basis van het vooroverleg over het gebruik van het protocol voor grotere gebieden en de mogelijke onderwaardering van het aantal zomerverblijfplaatsen worden de volgende werkwijzen gehanteerd:

- Een correctie toepassen op het aantal vastgestelde zomerverblijfplaatsen met betrekking tot de permanente mitigatie (met een minimum van één zomerverblijfplaats). Bij andere nadere onderzoeken aan de hand van de "75% overzicht" regel van het vleermuisprotocol die Loo Plan uitvoert, wordt gemiddeld één zomerverblijfplaats aangetroffen voor elke 1,36 paarterritoria. Op basis van de 4 paarverblijfplaatsen/territoria die zijn aangetroffen worden 3 zomerverblijfplaatsen verwacht. Hier bovenop wordt nog een extra correctie van 25% toegepast (met een minimum van één verblijfplaats). In de permanente mitigatie wordt voor drie extra zomerverblijfplaatsen gecompenseerd.
- In plaats van de, in het Kennisdocument toegestane, één laags inbouwvleermuiskasten worden 2 laags kasten toegepast waardoor een beter temperatuurbuffer wordt verkregen.
- Bij woningen met kopse kanten wordt, waar technisch mogelijk, gekozen voor een geschakelde 2 laags voorziening. Deze worden in de berekening als één kast geteld.
- Daar waar nog inpasbaar in het bouwproces wordt extra mitigatie aangebracht welke niet voldoet aan de eis van "vorstvrij verblijf" maar in de praktijk effectief is als zomer- en paarverblijfplaats. Hierbij moet worden gedacht aan een smetplank achter een goot bij dakrenovatie, ruimte onder kantpannen bij hoekwoningen, etc.

Voor de 8 verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis (5 vastgestelde verblijfplaatsen en 3 vanwege de correctie) worden 32 inbouwkasten gerealiseerd:

- 12 geschakelde, twee laags inbouwkasten (type VMPMGL, of een kast van vergelijkbare afmetingen en materiaal) op elke kopse gevel;
- 20 twee laags inbouwkasten (type VMPM2, of een kast van vergelijkbare afmetingen en materiaal) in de voorgevels van de woningen.

Bij het plaatsen van de inbouwkasten wordt er rekening mee gehouden dat deze op minstens 3 meter (maar de voorkeur gaat uit naar minstens 5 meter) boven maaiveld (of obstakels zoals carports) worden geplaatst en dat de vliegruimte rond de inbouwkasten niet wordt beperkt door bijvoorbeeld begroeiing en verlichting. Daarnaast wordt ervoor gekozen om de inbouwkasten op een zo ecologisch variabel mogelijke ligging te plaatsen (i.e. op zowel noordelijke, zuidelijke, oostelijke en westelijke gevels), in aanvulling op maatwerkvoorzieningen.

Naast het plaatsen van inbouwkasten is ervoor gekozen om bij de 12 beschikbare kopgevels de eerste 2 meter van de nieuw te realiseren daken geschikt te maken voor de ruige en gewone dwergvleermuis. Dit gebeurt door de gevelpannen 3 cm van de gevel of overstek te plaatsen waardoor alle genoemde soorten onder het dak kunnen vliegen/kruipen. Er wordt hierbij gezorgd dat de vleermuizen via een ruwe plaat onder de gevelpannen tot onder de daken kunnen kruipen. In bijlage 6 zijn de detailtekeningen voor de nieuwe daken opgenomen.

De eerste 2 meter van de daken, gezien vanaf de kopgevel, worden niet voorzien van dampdoorlatende folie waarin vleermuizen en/of vogels verstrikt kunnen raken. In plaats daarvan zal dit deel voorzien worden van renoplaat met daarop vleermuisvriendelijke dampopen folie of vergelijkbaar ruw- en voor fauna veilig materiaal. Hierdoor worden zowel de dieren als het isolatiemateriaal beschermd. Het dak wordt hiermee geschikte verblijfplaats voor de ruige en gewone dwergvleermuis, maar ook voor de laatvlieger, huismus en gierzwaluw. Door dit bij alle kopgevels te doen worden bij 12 kopgevels, grotere en van betere kwaliteit, voorzieningen aangebracht wat een ecologische surplus betekent.

(bron: "Activiteitenplan Wet natuurbescherming Mijdrecht" geüpdatet versie van 2 mei 2022)

4 Kaart permanente mitigatie

Figuur 24: Geplande permanente voorzieningen. Naast de genoemde inbouwkasten worden de daken via de karispennen toegankelijk gemaakt.

